

Bakı AZ-1014, Kiçik Dəniz küç., 4.
Tel.: (994 12) 498 78 46; Faks: (994 12) 493 07 11

4 Kiçik Dəniz str., Bakı AZ-1014
Phone: (994 12) 498 78 46; Fax: (994 12) 493 07 11

02.10.2006 № 153

№ zə _____

№ _____

ƏMR

«Əczaçılıq fəaliyyəti sahəsində normativ sənədlərin təsdiq edilməsi barədə»

«Azərbaycan Respublikasında əczaçılıq fəaliyyətini tənzimləyən normativ sənədlər barədə» Səhiyyə Nazirliyi Kollegiyasının 07.06.2006-cı il tarixli 27 nömrəli qərarını rəhbər tutaraq

ƏMR EDİRƏM:

1. Aşağıda sadalanan tələblər təsdiq edilsin:
  - 1.1. Dərman vasitələrinin topdan satışına olan tələblər (əlavə № 1).
  - 1.2. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınmasına, saxlanmasına və satışına olan tələblər (əlavə № 2).
  - 1.3. Aptek təşkilatının yaradılması və fəaliyyəti üzrə tələblər (əlavə № 3).
  - 1.4. Optika mağazasına olan tələblər (əlavə № 4).
2. Səhiyyə Nazirliyinin İnnovasiya və Təchizat Mərkəzinin direktoru V.Nağıyevə tapşırılsın ki, hazırki əmrlə təsdiq edilmiş sənədlər fəaliyyətlərində rəhbər tutulsun.
3. Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin baş direktoru A.Əlibəyova tapşırılsın ki, ərazi gigiyena və epidemiologiya mərkəzləri tərəfindən dövlət sanitariya nəzarətinin həyata keçirilməsi zamanı adı çəkilən tələblərə riayət edilməsi üzərində nəzarət təmin edilsin.
4. Əmrin icrasına nəzarət Nazir müavini Elsevər Ağayevə həvalə edilsin.

Oqtay Şirəliyev

Optika mağazasına olan

TƏLƏBLƏR

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu tələblər optika mallarının satışını tənzimləmək məqsədilə hazırlanmışdır.

1.2. Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər optika mallarının satışını həyata keçirərkən müvafiq qanunvericilik aktları ilə yanaşı bu tələbləri rəhbər tutmalıdırlar.

1.3. Optika mağazasının fəaliyyəti Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq qurumlarının rəyi əsasında həyata keçirilir.

2. Optika mağazasının yerləşdirilmə normativləri

2.1. Optika mağazası ayrıca binada və yaxud qeyri-yaşayış sahəsində təşkil oluna bilər.

2.2. Optika mağazası su, kanalizasiya, istilik sistemi və kondisionerlə təchiz olunmalıdır.

2.3. Optika mağazası müalicə-profilaktika və ya başqa təyinatlı müəssisənin strukturunda yerləşdirilərsə girişi ayrı olmalıdır.

2.4. Optik malların realizə sahəsi 15 m²-dən az olmamalıdır. Optika mağazasında eynəklərin hazırlanması və təmiri həyata keçirildikdə bu işlə məşğul olan işçilərin sayından asılı olaraq əlavə sahə nəzərdə tutulmalıdır. Mağaza eynəklərin saxlanması sahəsinə və məişət otaqlarına malik olmalıdır.

2.5. Optika mağazasında optik ləvazimatlarla, o cümlədən gigiyenik qeydiyyata alınmış günəş eynəkləri ilə yanaşı, optika çeşidlərinə aid olan şəxsi gigiyena vasitələri də satıla bilər.

2.6. Optika mağazasının adı ilə yanaşı "Optika" sözünü, iş rejimini əks etdirən lövhə olmalıdır.

3. Zəruri avadanlıqla təchizat

3.1. Optika mağazası funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar müvafiq mebel, avadanlıq və inventarla təmin olunmalıdır, o cümlədən:

- optik eynək vasitələrinin hazırlanması, təmiri və keyfiyyətinə nəzarət üçün cihaz və texniki vasitələr;

- optik eynəklərin saxlanması üçün şkaf və rəflər;

- təqdim olunan malın yaxşı görünməsi üçün üfüqi və şaquli vitrinlər;

- məlumat ədəbiyyatının saxlanması üçün siyirtməli stol və stullar;

-ayrı-ayrılıqda xüsusi və üst geyimi, eləcə də ayaqqabı saxlanması üçün şkaflar;

- havanın temperaturunu ölçmək üçün termometr;

- dezinfeksiya rejiminin təmin edilməsi üçün dezinfeksiyaedici maddələr və təsərrüfat inventarları.

3.2. Optika mağazasının mütəxəssislərinin iş yerləri şüşə ilə alıcılardan ayrıla bilər.

4. Heyət

Eynək optikası və kontakt linzalarının satışı ilə optik, həkim-oftalmoloq ixtisası olan, yaxud əmək stajı 3 ildən az olmayan mütəxəssislər məşğul olmalıdırlar.

5. Bu tələblərin pozulmasına görə məsuliyyət

Bu tələbləri pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

11.

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin
02.10 2006-cı il tarixli
153 nömrəli əmri ilə
təsdiq edilmişdir
əlavə № 1

Dərman vasitələrinin topdan satışına olan

TƏLƏBLƏR

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu tələblər "Əczaçılıq fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununu, «Bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi qaydalarının təkmilləşdirilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 02 sentyabr tarixli 782 nömrəli Fərmanını rəhbər tutaraq hazırlanmışdır.

1.2. Dərman vasitələrinin topdan satışını aptek anbarları həyata keçirərək dövlət standartlarına, sanitariya, baytarlıq, yangınəleyhinə, əmək mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydalarına və digər normativ sənədlərə riayət etməlidirlər.

1.3. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisəsi (aptek anbarı) dərman vasitələrinin saxlanması standartlarının tələblərini təmin edən yerlərə, avadanlığa, inventara və topdan satış üçün lazımi şəraitə malik olmalıdır.

1.4. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisələri istehsal məqsədləri üçün müəssisələrə, aptek təşkilatlarına, elmi-tədqiqat işləri üçün elmi-tədqiqat müəssisələrinə, tibb fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslərə sata bilər.

1.5. Yararsız vəziyyətə düşmüş, istifadə müddəti bitmiş və keyfiyyətsiz dərman vasitələrinin satışı qadağan olunur.

1.6. Dərman vasitələrinin topdan satış fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş lisenziyaya əsasən həyata keçirilir.

1.7. Dərman vasitələrinin topdan satışı hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən, idxalı və ixracı isə hüquqi şəxslər tərəfindən həyata keçirilə bilər.

1.8. Əczaçılıq fəaliyyəti üçün lisenziya almış dərman vasitələrinin topdan satış müəssisəsi bu tələblərə cavab vermədikdə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin İnnovasiya və Təchizat Mərkəzi tərəfindən qanunvericiliyə uyğun olaraq ona verilən lisenziyanın fəaliyyəti dayandırılmalı və ya lisenziya ləğv edilə bilər.

II. Topdan satışın həyata keçirilməsi üçün yerlər və avadanlıqlar

2.1. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisəsi firma adı, ünvanı və iş rejimi barədə məlumatı əks etdirən lövhəyə malik olmalıdır.

2.2. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisələrinin anbar hissəsi dərman vasitələrinin fiziki-kimyəvi və digər xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla qorunmanı və saxlanma rejimini təmin etməyə imkan verən xüsusi avadanlıqla təchiz olunmuş və təcrid edilmiş otaqlara malik olmalıdır.

2.3. Anbar ayrı tikilmiş binada, istehsal təyinatlı binalarda və ya yaşayış evlərinin qeyri-yaşayış sahələrində yerləşə bilər (zirzəmi və yarım zirzəmi istisna olmaqla).

2.4. Anbar ayrıca girişə, giriş meydançasına, malın boşaldılması üçün əraziyə malik olmalıdır.

2.5. Anbar apteklə bir binada yerləşəndə inzibati-məişət otaqları ümumi ola bilər.

2.6. Anbar sahələri elektrik, sanitariya qovşağı, ventilyasiya, xüsusi əczaçılıq soyuducusu və dondurucuna, kondisioner sistemlərinə malik olmalıdır.

2.7. Otaqların divarları və tavanı hamar olmaqla, nəm yığışdırılmanın aparılmasını mümkün etməlidir. Anbar otaqlarının döşəmələri özündə toz saxlamayan və dezinfeksiyaedici vasitələrinin istifadəsi ilə nəm yığışdırılmanın təsirinə davamlı örtüyə malik olmalıdır.

2.8. Narkotik, psixotrop, zəhərli və güclü təsiredici maddələrin saxlanması müəyyən olunmuş tələblərə müvafiq olmalıdır.

2.9. Kənar şəxslərin xidməti sahələrə (qəbul, çeşidləmə, saxlama, komplektləşmə, dərman vasitələrinin buraxılışı və boşaldılması üçün nəzərdə tutulmuş anbar yerinin bir hissəsi) girişi qadağandır.

2.10. Topdan satış müəssisəsinin ümumi sahəsi 150 m²-dən az olmamalıdır. Bura daxildir:

- malın qəbulu sahəsi;
- dərman vasitələrinin əsas qorunma sahəsi;
- dərman vasitələrinin xüsusi saxlanma rejimi tələb edən yerləri;
- ekspedisiya yerləri;
- inzibati-məişət yerlərinin ümumi sahəsi şəxsi heyətin sayından asılıdır, lakin idarəetmə aparatının yerləşməsi üçün nəzərdə tutulmuş köməkçi otaqlar, qida qəbulu yerləri, sanitariya-məişət yerləri, dəhlizlər də daxil olmaqla 50 m²-dən az olmamalıdır.

Aptek anbarlarında apteklər üçün dərman preparatları substansiyalarının hazırlanması-qablaşdırılması nəzərdə tutulduqda bu məqsədlə əlavə otaqlar ayrılmalıdır.

2.11. Topdan satış müəssisəsi yerinə yetirilən funksiyalara müvafiq olaraq avadanlıq və inventara, dərmanların saxlanması üçün stellajlara, altlıqlara, nazik tirlərə, termolabil dərman vasitələrinin saxlanması üçün soyuducu kameralara, doldurma-boşaltma işlərinin mexanikləşdirilməsi üçün vasitələrə, havanın parametrlərinin qeydiyyatı üçün avadanlığa (termometr, hiqrometr, psixrometr), dərman vasitələrinin, hesabat sənədləşməsinin və məlumat ədəbiyyatının saxlanması üçün qapanan metal şkaflara və seyflərə, geyinmə otağında üst və xüsusi geyimlərin,

ayaqqabıların saxlanması üçün şkaflara, sanitar rejiminin təmin olunması üçün dezinfeksiyaedici vasitələrə və təsərrüfat inventarlarına malik olmalıdır.

2.12. Dərman vasitələri saxlanılan anbar otaqlarının divarında qızdırıcı cihazlardan 1,5 m və qapılardan ən azı 3 m aralıda yerləşməklə, termometrlər, hiqrometrlər və ya psixrometrlər quraşdırılır. Bu cihazların göstəriciləri məsul şəxs tərəfindən xüsusi jurnalda hər gün qeyd edilməlidir.

2.13. Dərman vasitələrinin və tibbi təyinatlı məmulatların qorunması üçün stellajlar aşağıdakı şəkildə quraşdırılmalıdır:

- çöl divarlara qədər məsafə 0,6-0,7 m-dən az olmamalı;
- tavana qədər məsafə 0,5 m-dən az olmamalı;
- döşəmədən məsafə 0,25 m-dən az olmamalı;
- stellajlar arasında keçidlər üçün məsafə 0,75 m-dən az olmamalı;

Stellajlarda, şkaflarda, rəflərdə dərmanın seriyası, istifadə müddəti, saxlama müddəti və sayı göstərməklə stellaj xəritəsi bərkidilir.

III. Dərman vasitələrinin anbarlarda qəbulu və anbarlardan buraxılması

3.1. Dərman vasitələrinin qəbulu anbarın qəbul şöbəsi tərəfindən aparılır. Boşaltma-doldurma işlərinin aparılması zamanı dərman vasitələrinin atmosfer yağıntılarından, aşağı və yüksək hərərin təsirindən qorunması təmin olunmalıdır.

3.2. Malların qəbul sahəsi onun buraxılış sahəsindən ayrılmalıdır.

3.3. Zədələnmiş qablaşmada olan, sertifikatlaşdırılmamış, lazımi sənədləşməsi olmayan dərman vasitələri və onların identifikasiyasına və ya müvafiq surətdə ləğvinə qədər digər dərman vasitələrindən ayrı xüsusi ayrılmış (karantin) zonaya yerləşdirilməlidir.

3.4. Xüsusi saxlama şəraiti tələb edən dərman vasitələrini (məsələn, zəhərli və güclü təsiredici maddələr, narkotik vasitələr, psixotrop maddələr, xüsusi hərət şəraiti tələb edən dərman vasitələri) dərhal identifikasiya edilib, müəyyən olunmuş qaydada saxlanılmalıdır.

3.5. Dərman vasitələrinin qəbuluna məsul olan şəxs dərman vasitələrinin qəbulunu müvafiq təsdiqedic sənədlər əsasında həyata keçirməlidir.

3.6. Dərman vasitələrinin sənədlərinə dərman vasitələrinin adı, istehsalçısı, qablaşmaların sayı, seriyanın nömrəsi, dərman vasitələrinin hər bir seriyasına dair sertifikatın nömrəsi və sertifikatı verən orqan haqqında dəqiq məlumatlar daxil edilməlidir.

3.7. Anbara qaytarılmış hər hansı dərman vasitələri identifikasiya edilməlidir və onlara dair müvafiq qaydada qərarın qəbul olunmasına qədər karantin sahəsində saxlanılmalıdır.

3.8. Anbara qaytarılmış və istifadəsi qadağan olunmuş dərman vasitələri aktlaşdırılır və müəyyən olunmuş qaydada məhv edilir.

IV. Dərman vasitələrinin saxlanması

4.1. Anbarda bütün mallar hündürlüyü 14,5 sm-dən az olmayan stellajlarda (altlıqlarda) yerləşdirilməlidir. Malın altlıqsız döşəmədə yerləşdirilməsinə icazə verilmir. Altlıqlar döşəmədə bir cərgə ilə və stellajlarda, onların hündürlüyündən asılı olaraq bir neçə yarusda yerləşdirilə bilər. Dərman vasitələrinin altlıqlarının stellajsız bir-birinin üstündə yerləşdirilməsinə icazə verilmir.

4.2. Anbar sahəsinin 1/3 hissəsindən artıq dərman preparatlarının saxlanması üçün istifadə olunmasına icazə verilmir. Boşaldılma-doldurma işləri əl üsulu ilə həyata keçirildikdə malın düzmə hündürlüyü 1,5 m-dən çox olmamalıdır.

4.3. Malın böyük tarada (yeşik, torba, 20 kq və daha çox ağırlıqda olan rulonlar) saxlanması zamanı onun daşınması üçün boşaldılmanın mexaniki vasitələri tətbiq olunmalıdır.

4.4. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisələri tərəfindən dərman vasitələrinin zədələrdən (tökülmə, səpilmə, sınma) qorumaq məqsədi ilə müvafiq tədbirlər həyata keçirilməlidir.

4.5. Tibbi ləvazimatların saxlanması farmakoloji qruplar və tətbiq üsulu üzrə sistemləşə bilər.

4.6. Bütün dərman vasitələri orijinal qablaşmada etiketi çölə olmaqla yerləşdirilməlidir.

4.7. Dərman vasitələrinin topdan satış müəssisəsində dərman vasitələrinin istifadə müddəti üzrə qeydiyyatı aparılmalıdır.

4.8. Vaxtı keçmiş dərman vasitələri aktlaşdırılıb, ayrıca saxlanılmalıdır.

4.9. Dərman vasitələri istehsalçı-müəssisə tərəfindən göstərilmiş şərtlərlə, hərərət, nəm və işıqlıq rejiminə riayət olunmaqla, onların fiziki-kimyəvi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq ayrı saxlanılmalıdır.

4.10. Işıqdan qorunmalı olan dərman vasitələrini qaranlıq otaqda və içərisi qara rəngə boyanmış kip qapıları olan şafda və ya kip vurulmuş yeşiklərdə saxlanılmalıdır.

4.11. Sudan qorunmalı dərman vasitələrinin saxlanması üzrə tələblər:

-rütübətdən qorunmanı tələb edən dərman vasitələri sərin yerdə, rütübəti keçirməyən materiallardan (şüşə, metal, alüminium zərvərəqi, plastmas) hazırlanmış hermetik bağlanan tarada saxlanılmalıdır;

-gips yaxşı bağlanmış tarada, kip vurulmuş taxta yeşiklərdə, içərisindən polietilen pərdə ilə örtülmüş çəlləklərdə saxlanılmalıdır;

-toz şəklində olan xardal içərisindən rənglənmiş hermetik qapalı tənəkə bankalarda saxlanılmalıdır;

-xardal yaxması kip sıxılmış taraya yerləşdirilmiş perqament kağıza və ya polietilen pərdəyə yerləşdirilmiş dəstələrdə saxlanılmalıdır.

4.12. Buxarlanan dərman vasitələrinin saxlanması üzrə tələblər:

-buxarlanmadan qorunması tələb olunan dərman vasitələri (şüşə, metal, alüminium zərvərəqi və s.) kip hermetik tarada, sərin yerdə saxlanılmalıdır;

-kristalohidratlar havanın nisbi nəmliyinin 50-65% halında kip hermetik şüşə, metalik və ya qalındıvarlı plastmass tarada sərin yerdə saxlanılmalıdır.

4.13. Termolabil dərman vasitələrinin saxlanması üçün tələblər:

-yüksək və ya aşağı hərarətdən qorunmanı tələb edən dərman vasitələrinin saxlanması zamanı etikətdə və ya istifadəyə dair təlimatda göstərilmiş hərarət rejimi gözlənilməlidir;

-orqanopreparatlar (əgər başqa göstəriş yoxdursa) quru, sərin, işıqdan qorunan yerdə $0^{\circ}+15^{\circ}\text{C}$ hərarətdə saxlanılmalıdır;

-tibbi piy yağları $+4^{\circ}\text{C}$ -dən $+15^{\circ}\text{C}$ -dək hərarətdə saxlanılmalıdır.

4.14. Qazların təsirindən qorunması lazım olan dərman vasitələri qazkeçirməyən materiallardan hazırlanan hermetik kip tarada saxlanılır.

4.15. Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin, həmçinin güclü təsiredici və zəhərli maddələrin saxlanması üçün tələblər:

-giriş qapısının qalınlığı ən azı 4 mm olmaqla dəmirdən və ya hər iki tərəfdən dəmirlə üzlənməlidir, dəmirin təbəqəsi qapının tirinə və ya daxili səthinə vurulmalıdır;

-qapının çərçivəsi polad profildən hazırlanmalıdır;

-daxildə barmaqlıqlı metal qapı, pəncərələrdə daxili barmaqlıqlar diametri ən azı 16 mm olan polad çubuqdan hazırlanmalıdır. Çubuqlar hər bir kəsişmə nöqtəsində qaynaq olunmalı və ölçüsü 150x150 mm-dən çox olmayaraq özəklər yaradılmalıdır;

-müdafiənin ikinci sərhəddinə, daxili qapılara, divarlara, tavana qoşulmuş qorunma siqnalizasiyasının olması vacibdir;

-narkotik vasitələr, psixotrop, güclü təsir edici və zəhərli maddələr bağlanan səhərlərdə və qorunan yerlərdə saxlanılır;

-narkotik vasitələrin, psixotrop, zəhərli və güclü təsiredici maddələrin saxlandığı yerlərə giriş yalnız müəssisənin rəhbərinin əmri ilə bilavasitə həmin işdə işləyən şəxslərə icazə verilir.

4.16. Qoxulu və rəngləyən dərman vasitələrinin saxlanması üçün tələblər:

-qoxulu dərman vasitələri müvafiq olaraq qoxu buraxmayan hermetik qapalı tarada saxlanılır;

-rəngləyən dərman vasitələri müvafiq olaraq kip bağlanmış xüsusi şkafda saxlanılır.

4.17. Dərman bitki xammalının saxlanması üçün tələblər:

-dərman bitki xammalı (əvvəlcədən qurudulmuş) quru, havası yaxşı təmizlənən yerdə, qapalı tarada (şüşə, metal, taxta) saxlanılmalıdır;

-tərkibində efir yağları olan dərman bitki xammalını yaxşı bağlanmış tarada ayrı vəziyyətdə saxlamaq lazımdır;

-zəhərli və güclü təsiredici bitki xammalı ayrı otaqda və ya qıfilla bağlanmış ayrıca şkafda saxlanılmalıdır.

4.18. Dezinfeksiyaedici vasitələrin saxlanması üçün tələblər:

-dezinfeksiyaedici vasitələr hermetik kip tarada işıq düşməyən sərin yerdə saxlanılır.

4.19. Partlayıcı və tezalışan maddələrin saxlanması üzrə tələblər:

-partlayıcı və tezalışan maddələr ayrı otaqda saxlanmalıdır (quru, düz günəş işığından, yağıntıdan və qrunut sularından qorunan, dəmirbeton örtüyə və metal qapıya malik yer);

-yerin döşəməsi, yerin girişindən içəriyə doğru mailliklə, çuxursuz, sementlənmiş olmalıdır;

-yanmayan şkaflar eni ən azı 0,7 m və hündürlüyü ən azı 1,2 m olan qapılara malik olmalıdır;

-stellajlardan qızdırıcı cihazlara qədər məsafə ən azı 1 m olmalıdır;

-tezalışan və yanan mayələrin saxlanması zamanı taranın dolma səviyyəsi – 90%-dən çox olmamalıdır (spirtlər – 75%).

4.20. Tibbi zəlilərin saxlanması üzrə tələblər:

-tibbi zəlilər otaq hərərətində, dərman qoxusuz, işıqlı yerdə saxlanılmalıdır;

-zəlilər iki qatlı cuna ilə sıx bağlanmış, genişağızlı şüşə qablarda, təmiz suda saxlanılmalıdır (3 litrə 50-100 ədəd, suyun dəyişməsi gündəlikdir);

- zəlilərin qoxulu və zəhərli maddələrlə bir yerdə saxlanması yolverilməzdir.

V. Mütəxəssislərə olan tələblər

5.1. Dərman vasitələrinə olan tələb və təklifi öyrənmək, dərman vasitələrinin dövriyyəsinə aid olan xüsusi sənədləri tərtib etmək, dərman vasitələrinin və tibb ləvazimatlarının keyfiyyətinə nəzarət və hərəkəti haqqında hesabatı təşkil etmək, dövlət nəzarətində olan dərman qrupları ilə işləmək və qüvvədə olan normativ sənədlərin tələblərinin yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün əczaçılıq ixtisası olan mütəxəssislər cəlb olunurlar.

5.2. Topdan satış müəssisəsinin fəaliyyəti ilə bağlı digər işlərin görülməsinə uyğun profilili və təhsilli mütəxəssislər buraxılırlar.

5.3. Fasiləsiz olaraq ixtisasları üzrə 5 ildən çox işləməmiş əczaçılar müvafiq tədris müəssisələrində hazırlıq keçdikdən sonra əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərlər.

5.4. Topdan satış müəssisələrində işləyən əczaçılar beş ildə bir dəfədən az olmayaraq ixtisas artırma və kadrların hazırlığı müəssisələrində müəyyən proqram üzrə təhsil almalıdırlar.

5.5. Müəssisədə işçilərdən düzgün istifadə olunmalı, şəxsi gigiyena və texniki təhlükəsizlik qaydaları üzrə onların hazırlığı və yenidən hazırlığı, eləcə də işə daxil olarkən və dövri tibbi müayinələrin keçirilməsi təmin edilməlidir.

VI. Bu tələblərin pozulmasına görə məsuliyyət

Bu tələbləri pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

14.

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin
02.10. 2006-cı il tarixli
153 nömrəli əmri ilə
təsdiq edilmişdir
əlavə № 3

Aptek təşkilatının yaradılması və fəaliyyəti üzrə

TƏLƏBLƏR

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu tələblər “Əczaçılıq fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa və digər müvafiq qanunvericilik aktlarına əsasən hazırlanmışdır və aptek təşkilatları sayılan aptek, aptek məntəqəsi və aptek köşkünün yaradılması və fəaliyyəti üzrə tələbləri müəyyən edir.

1.2. Aptek təşkilatları sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən yaradıla bilər.

1.3. Aptek – reseptsiz və həkim resepti əsasında dərman buraxılışı, dərman hazırlanması, dərman bitkiləri, uşaq və dietik qida məhsulları, şəxsi gigiyena vasitələri, optika, müalicəvi mineral sular, kosmetik vasitələr, bioloji fəallığa malik qida əlavələri və digər analoji malların satışı ilə məşğul olan aptek təşkilatıdır.

1.4. Aptek məntəqəsi – dərman hazırlanması istisna edilməklə, reseptsiz və həkim resepti əsasında dərman buraxılışı, həmçinin dərman bitkiləri, uşaq və dietik qida məhsulları, şəxsi gigiyena vasitələri, müalicəvi mineral sular, bioloji fəallığa malik qida əlavələri və s. satışı ilə məşğul olan aptek təşkilatıdır.

1.5. Aptek köşkü – yalnız reseptsiz buraxılan sadə dərman vasitələrinin, həmçinin dərman bitkiləri, uşaq və dietik qida məhsulları, müalicəvi mineral sular, şəxsi gigiyena vasitələrinin satışı ilə məşğul olan aptek təşkilatıdır.

1.6. Aptek təşkilatlarında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş sanitariya-epidemioloji, yanğınəleyhinə normaları gözlənilməli, əmək mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydalarına riayət olunması təmin olunmalıdır.

1.7. Aptek təşkilatlarında yalnız Azərbaycan Respublikasında müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatından keçmiş dərman vasitələri, eləcə də müvafiq qaydada sertifikatlaşdırılmış uşaq və dietik qida məhsulları, kosmetik vasitələr, optika və digər analoji mallar saxlanıla və satıla bilər.

1.8. Yararsız vəziyyətə düşmüş, istifadə müddəti bitmiş, keyfiyyəti və təhlükəsizliyi müəyyən edilmiş tələblərə cavab verməyən, mənşəyi məlum olmayan malların aptek təşkilatlarında satışına yol verilmir.

1.9. Əczaçılıq fəaliyyəti üçün lisenziya almış aptek təşkilatları bu tələblərə cavab vermədikdə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin İnnovasiya və Təchizat Mərkəzi tərəfindən qanunvericiliyə uyğun olaraq onlara verilən lisenziyanın fəaliyyəti dayandırılmalı və ya lisenziya ləğv edilə bilər.

II. Aptekə olan əsas tələblər

2.1. Aptekin vəzifə və funksiyaları:

2.1.1. Aptekin əsas vəzifəsi əhaliyə və müalicə-profilaktik müəssisələrinə həkim resepti əsasında hazırlanmış, hazır dərman vasitələrini, eləcə də dərman bitkilərini, uşaq və dietik qida məhsullarını, müalicəvi mineral sularını, kosmetik vasitələrini, optika ləvazimatlarını, bioloji fəallığa malik qida əlavələri və sair analoji malları pərakəndə ticarət qaydasında satmaqdır.

2.1.2. Aptek öz funksiyalarını yerinə yetirmək üçün aşağıdakıları etməlidir:

- dərman vasitələrinin aptek daxili hazırlanması və istehsalı üzrə mövcud normativ sənədlərə riayət etmək;

- aptek müəssisəsinin profili və xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq malların çeşidini tənzimləmək;

- əczaçılıq bazarında nomenklatura və qiymətlər üzrə tibbi təyinatlı dərman vasitələrinə olan tələbatı öyrənmək;

- müvafiq sənədlər əsasında satılan məhsulun sertifikatlaşdırılmasına və keyfiyyətinə nəzarət qaydalarına riayət etmək.

2.2. Yerləşdirmə normativləri:

2.2.1. Aptek ayrıca binada və yaxud qeyri-yaşayış sahəsində təşkil olunur (zirzəmi və yarım zirzəmi istisna olmaqla). Aptek özəl müalicə-profilaktika müəssisəsində və ya digər təyinatlı bina strukturunda yerləşdikdə onun ayrıca giriş qapısı olmalıdır. Aptekdə su, elektrik enerjisi təchizatının, sanitariya qövşağı, kondisioner, soyuducu və telefonun olması vacibdir.

2.2.2. Aptekin ümumi sahəsi "Apteklərin quruluşuna olan sanitariya tələbləri"nə uyğun olaraq 75 m^2 -dən az, o cümlədən satış zalı 25 m^2 -dən az, inzibati-məişət otaqlarının (sanitar qovşağı, anbar, müdir otağı və s.) sahəsi 50 m^2 -dən az olmamalıdır.

2.2.3. Dərman vasitələrinin, eləcə də, aseptik şərait tələb edən dərman formasının hazırlanması üçün əlavə olaraq 35 m^2 sahə tələb olunur.

2.2.4. Aptek xarici görünüşündə adı ilə yanaşı "Aptek" sözünü və iş rejimini əks etdirən lövhə ilə təmin olunmalıdır.

2.3. Zəruri avadanlıqla təchizat:

2.3.1. Aptek yerinə yetirilən funksiyalara uyğun olaraq xüsusi aptek mebeli, avadanlığı və inventarı ilə təchiz edilməlidir, o cümlədən:

- dərman vasitələrinin və tibbi təyinatlı məmulatların saxlanması üçün şkaf və siyirmələr;

- təklif olunan malların yaxşı görünməsinə təmin edən horizontal və vertikal vitrinlərlə;

- termolabil malların saxlanması üçün soyuducu ilə;
- xüsusi və üst geyimlərinin, ayaqqabıların ayrıca saxlanması üçün şkaflarla;
- dezinfeksiya rejiminin təmin olunması üçün dezinfeksiya vasitələri və təsərrüfat inventarla;

- temperaturun və rütubətin qeydiyyatına alınması üçün cihazlarla.

2.3.2. Aptekdə satıcı üçün şaquli şüşə ilə alıcılardan izolyasiya olunmuş iş yeri təşkil olunmalıdır.

III. Aptek məntəqəsinə olan əsas tələblər

3.1. Aptek məntəqəsinin əsas vəzifəsi əhaliyə dərman hazırlanması istisna edilməklə, reseptsiz və həkim resepti əsasında dərman buraxılışı, həmçinin dərman bitkiləri, uşaq və dietik qida məhsulları, şəxsi gigiyena vasitələri, müalicəvi mineral sular, bioloji fəallığa malik qida əlavələri və bu kimi digər malların pərakəndə ticarət qaydasında satmaqdır.

3.2 Aptek məntəqəsinin yerləşdirmə normativləri:

3.2.1. Aptek məntəqəsi ayrıca binada və yaxud qeyri-yaşayış sahəsində təşkil olunur (zirzəmi və yarım zirzəmi istisna olmaqla). Aptek məntəqəsi özəl müalicə-profilaktika müəssisəsində və ya digər təyinatlı bina strukturunda yerləşdikdə onun ayrıca giriş qapısı olmalıdır.

3.2.2. Aptek məntəqəsinin ümumi sahəsi 35 m²-dən az, o cümlədən satış zalı 20 m²-dən az, inzibati-məişət otaqlarının (inzibati otaq, anbar, sanitar qovşağı) sahəsi 15 m²-dən az olmamalıdır.

3.2.3. Aptek məntəqəsi xarici görünüşündə adı ilə yanaşı "Aptek məntəqəsi" sözünü və iş rejimini əks etdirən lövhə ilə təmin olunmalıdır.

3.3. Zəruri avadanlıqla təchizat:

3.3.1. Aptek məntəqəsi yerinə yetirdiyi funksiyalara uyğun olaraq xüsusi aptek mebeli, avadanlığı və inventarı ilə təchiz edilməlidir, o cümlədən:

- dərman vasitələrinin və tibbi təyinatlı məmulatların saxlanması üçün şkaf və siyirmələrle;

- təklif olunan malların yaxşı görünməsinə təmin edən horizontal və vertikal vitrinlərlə;

- xüsusi və üst geyimlərinin, ayaqqabıların ayrıca saxlanması üçün şkaflarla;
- temperaturun və rütubətin qeydiyyatına alınması üçün qurğularla;
- dezinfeksiya rejiminin təmin olunması üçün dezinfeksiya vasitələri və təsərrüfat inventarı ilə.

3.3.2. Aptek məntəqəsində su, elektrik enerjisi təchizatının, sanitariya qovşağının, kondisioner, soyuducu və telefonun olması vacibdir.

3.3.3. Aptek məntəqəsində satıcı üçün şaquli şüşə ilə alıcılardan izolyasiya olunmuş iş yeri təşkil olunmalıdır.

IV. Aptek köşkünə olan əsas tələblər

4.1. Aptek köşkünün əsas vəzifəsi əhaliyə reseptsiz sadə dərman vasitələrinin, sanitar-gigiyena əşyalarının, uşaq qidası, müalicəvi mineral sular, dərman bitkilərinin və başqa tibbi təyinatlı ləvazimatlarının pərakəndə ticarət qaydasında satmaqdır.

4.2. Aptek köşkünün yerləşdirilmə normativləri:

4.2.1. Aptek köşkü əsasən vağzalların, zavod və fabriklərin, ticarət mərkəzlərinin ərazi və binasında, kənd yerlərində yerləşdirilir (zirzəmi və yarım zirzəmi istisna olmaqla).

4.2.2. Aptek köşkünün ümumi sahəsi 10 m²-dən az, o cümlədən ticarət sahəsi 8 m²-dən az olmamalıdır.

4.2.3. Aptek köşkünün fəaliyyət göstərdiyi yerin bilavasitə yaxınlığında istifadəsi mümkün olan sanitariya qovşağı olmalıdır. Köşk elektrik işıqlandırılması və kondisionerlə təmin olunmalıdır.

4.2.4. Aptek köşkü xarici görünüşündə adı ilə yanaşı "Aptek köşkü" sözünü və iş rejimini əks etdirən lövhə ilə təmin olunmalıdır.

4.3. Zəruri avadanlıqla təchizat:

4.3.1. Aptek köşkü xüsusi aptek mebeli, avadanlıq və inventar ilə təchiz olunmalıdır, o cümlədən:

- dərman vasitələrinin və tibbi təyinatlı məmulatların saxlanması üçün şkaflar və siyirmələr;

- təklif olunan malların yaxşı görünməsinə təmin edən horizontal və vertikal vitrinlər;

- termolabil preparatların saxlanması üçün soyuducu;

- dezinfeksiya rejiminin təmin olunması üçün dezinfeksiya vasitələri və təsərrüfat inventarına malik olmalıdır.

4.3.2. Aptek köşkündə satıcı üçün şaquli şüşə ilə alıcılardan izolyasiya olunmuş iş yeri təşkil oluna bilər.

V. Aptek təşkilatının heyətinə olan tələblər

5.1. Aptekin və aptek məntəqəsinin maddi-məsul şəxsi ali əczaçılıq təhsili, aptek köşkünün isə - ali və ya orta əczaçılıq təhsili olan mütəxəssis olmalıdır.

5.2. Aptekdə reseptsiz və həkim resepti ilə buraxılan dərman preparatlarının və digər tibb təyinatlı malların satışı ali və ya orta əczaçılıq təhsilinə malik ən azı iki mütəxəssis tərəfindən həyata keçirilir. Aptek məntəqəsində və aptek köşkündə satıcı vəzifəsini ali və ya orta əczaçılıq təhsili olan şəxs tuta bilər.

5.3. Fasiləsiz olaraq ixtisasları üzrə 5 ildən çox işləməmiş əczaçılar müvafiq tədris müəssisələrində hazırlıq keçdikdən sonra əczaçılıq fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərlər.

5.4. Aptek təşkilatlarında işləyən əczaçılar beş ildə bir dəfədən az olmayaraq ixtisas artırma və kadrların hazırlığı müəssisələrində müəyyən proqram üzrə təhsil almalıdırlar.

5.5. Aptek təşkilatının əməkdaşları öz fəaliyyətində əczaçılıq sahəsində normativ sənədləri, daxili əmək qaydalarını və bu tələbləri əldə rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Aptek təşkilatında işçilərdən düzgün istifadə olunmalı, şəxsi gigiyena və texniki təhlükəsizlik qaydaları üzrə onların hazırlığı və yenidən hazırlığı, eləcə də işə daxil olarkən və dövrü tibbi müayinələrin keçirilməsi təmin edilməlidir.

VI. Bu tələblərin pozulmasına görə məsuliyyət

Bu tələbləri pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

22

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin
02.10. 2006-cı il tarixli
153 nömrəli əmri ilə
təsdiq edilmişdir
əlavə № 2

Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınmasına, saxlanmasına və satışına olan

TƏLƏBLƏR

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu tələblər tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınmasını, saxlanmasını və satışını tənzimləmək məqsədilə hazırlanmışdır.

1.2. Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslər tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınmasını, saxlanmasını və satışını həyata keçirərkən müvafiq qanunvericilik aktları ilə yanaşı bu tələbləri rəhbər tutmalıdırlar.

1.3. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınması, saxlanması və satışı Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq qurumlarının rəyi əsasında həyata keçirilir.

II. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının saxlanmasına və satışına olan tələblər

2.1. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının standartı uyğun keyfiyyətinin qorunması, saxlanma və satışı üçün şəraitin yaradılması məqsədilə müvafiq qeyri-yaşayış sahəsi (zirzəmi və yarım zirzəmi istisna olmaqla), köməkçi avadanlıq və inventar olmalıdır.

2.2. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının saxlanma və satış yerlərinin 2 giriş qapısı olmalı, yaşayış evinin 1-ci, 2-ci və ya kürsülü mərtəbəsində yerləşdirilibsə, binanın yaşayış hissəsindən ayrı giriş-çıxış qapısı olmalı, yükləmə sakinlərə maneə törətməməlidir.

2.3. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının alınması, saxlanması və satışı ilə məşğul olmaq üçün tələb olunan yerin ümumi sahəsi 120 m²-dən az, o cümlədən saxlanılan yüklərin həcmindən asılı olaraq əsas anbar sahəsi 30 m²-dən az olmamalıdır.

2.4. Anbarın (mağazanın) xarici tərtibatına (görünüşünə) olan tələblər:

- tibbi texnika və tibb ləvazimatları anbarı (mağazası) adını göstərən lövhəsi;
- ünvanı, iş rejimi;
- müşəri üçün tərtib edilmiş guşə;
- satılmış tibbi texnikaya texniki xidmət göstərən təşkilatın ünvanı və telefon nömrəsi.

2.5. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatları dövlət standartına uyğun olaraq kimyəvi-fiziki xassələrinə görə qruplar üzrə ayrı saxlanılır:

- birdəfəlik istifadə olunan ləvazimatlar;
- rezin ləvazimatları;
- polimərdən hazırlanan ləvazimatlar;
- sarğı materialları;
- tibb avadanlığı və tibbi texnika;
- reaktivlər.

2.6. Polimer materialdan hazırlanan materiallar ventilyasiyası olan qaranlıq otaqda, qızdırıcı cihazlardan 1 m aralıqda saxlanmalıdır.

2.7. Rezindən hazırlanan tibb ləvazimatlarının saxlanma qaydaları:

- günəş şüaları birbaşa düşməyən yerdə saxlanmalı;
- otaqda temperatur 0-dan 20°C-yə qədər olmalı;
- hava axını olmayan yerdə saxlanmalı.

2.8. Reaktivlərin saxlanma qaydaları:

- günəş şüaları birbaşa düşməyən yerdə saxlanmalı;
- otaqda temperatur 0-dan 20°C-yə qədər olmalı;
- hava axını olmayan yerdə saxlanmalı;
- temperaturun kəskin dəyişilməsinə yol verilməməlidir;
- xüsusi əczaçılıq soyuducusu olmalıdır.

2.9. Yanğın əleyhinə xüsusi qaydalara riayət olunmalıdır.

2.10. Tibb avadanlığı və tibbi texnika otaq temperaturunda quru şəraitdə saxlanılmalıdır. Temperaturun kəskin dəyişilməsinə yol verilmir.

2.11. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının saxlanması (anbar) üçün aşağıdakı sahələr olmalıdır:

- qəbul sahəsi;
- ekspedisiya sahəsi;
- taranın saxlanması üçün otaq;
- satışqabağı xidməti həyata keçirmək üçün otaq;
- inzibati otaq;
- məişət otaqları;
- yükləmə-boşaltma platforması.

2.12. Mağazada ticarət zalının sahəsi 20 m²-dən az olmamalıdır.

2.13. Anbarda arakəsmə qoymadan ekspedisiya, qəbul, növlərə ayırma, komplektasiya işlərinin görülməsi üçün sahələrin birləşdirilməsinə icazə verilir, lakin iş yerləri arakəsmə ilə bir-birindən ayrılmalıdır.

2.14. Anbar (mağaza) mərkəzləşdirilmiş su təchizatı, kanalizasiya, istilik sistemi, təbii və süni işıqlandırma və kondisionerlə təchiz olunmalıdır. Anbarın (mağazanın) tavanı, divarları, döşəməsi mexaniki zədələrdən azad olmalı, cari

təmizlik aparılması üçün yuyucu vasitələrdən və dezinfeksiyaedici maddələrdən istifadə olunmalıdır.

2.15. Anbar stellajlarla, malın saxlanması üçün rəflərlə, böyük qabaritli yüklərin daşınması üçün arabalarla, eləcə də mebellə, inventar üçün şkafla, üst və xüsusi geyimlərin saxlanması üçün şkafla təchiz olunmalıdır.

2.16. Tibbi ləvazimatları saxlamaq üçün tələb olunan stellajlar 6-7 m olmaqla, tavandan 0,5 m, döşəmədən 0,25 m məsafədə olmalıdır. Stellajlar arasında məsafə 0,75 m olmalıdır.

III. Mütəxəssislərə olan tələblər

3.1. Tibb avadanlığı, tibbi texnika və tibb ləvazimatlarının saxlanması və satışı ilə bağlı işlərdə tibbi, əczaçı və texniki təhsilli, eləcə də satılan malların profilindən asılı olaraq əlavə təkmilləşmə keçmiş mütəxəssislərin işləməsinə icazə verilir.

IV. Bu tələblərin pozulmasına görə məsuliyyət

Bu tələbləri pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.